

Uchwała nr 54/2025
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 2 kwietnia 2025 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności w części uchwały nr 84/XV/2025 Rady Gminy Smyków z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w 2026 r.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Monika Dębowska-Sołtyk, Iwona Kudła (sprawozdawca),

Zbigniew Rękas, Monika Różycka, Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdza nieważność w części uchwały nr 84/XV/2025 Rady Gminy Smyków z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w 2026 r. tj. w § 1 w zakresie słów „na rok budżetowy 2026” i w tytule słowa „w 2026r.” z powodu naruszenia art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 301 ze zm.).

U z a s a d n i e n i e

Uchwała nr 84/XV/2025 Rady Gminy Smyków z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w 2026 r. przesłana została do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 19 marca 2025 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych uchwała objęta została postępowaniem nadzorczym.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu w dniu 2 kwietnia 2025 roku.

Stosownie do treści art. 18 ust. 3 ww. ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych o terminie posiedzenia Kolegium i prawie do wzięcia w nim udziału powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego. W posiedzeniu Kolegium nie uczestniczyli przedstawiciele Gminy Smyków.

W toku postępowania nadzorczego Kolegium stwierdziło w przedmiotowej uchwale istotne naruszenie prawa, które stanowiło podstawę do stwierdzenia jej nieważności w części, a podstawą tego rozstrzygnięcia są niżej opisane ustalenia faktyczne i prawne.

W badanej uchwale w § 1 Rada Gminy Smyków wyraziła zgodę na wyodrębnienie w budżecie Gminy Smyków na rok budżetowy 2026 środki stanowiące fundusz sołecki jako podstawę prawną wskazując m.in. art. 2 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim(*dalej u.f.s.*).

Kolegium Izby wskazuje, że stosownie do postanowienia wynikającego z art. 2 ust. 1 u.f.s. rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz, podejmując uchwałę, w której wyraża zgodę albo nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu. Z kolei z ust. 3 art. 2 wynika, że uchwała o wyrażeniu zgody na wyodrębnienie funduszu ma zastosowanie do kolejnych lat budżetowych następujących po roku, w którym została podjęta.

Zdaniem Kolegium Izby z powyższego wynika, że kompetencja organu stanowiącego gminy została ograniczona przez ustawodawcę w art. 2 ust. 1 u.f.s. do podjęcia uchwały o treści pozytywnej, tj. wyrażenia zgody, albo negatywnej, tj. niewyrażenia zgody. Organ stanowiący podejmując uchwałę o wyrażeniu zgody na wyodrębnienie tych środków nie może ograniczać decyzji o ich wyodrębnieniu tylko do roku 2026, gdyż zgodnie z u.f.s. uchwała o wyrażeniu zgody na wyodrębnienie funduszu ma zastosowanie do kolejnych lat budżetowych następujących po roku, w którym została podjęta i obowiązuje do momentu zmiany decyzji przez radę gminy, czyli podjęcia uchwały o niewyrażeniu zgody na wyodrębnienie w budżecie środków stanowiących fundusz sołecki.

Rada Gminy Smyków postanowieniem § 1 przedmiotowej uchwały wyrażającym zgodę na wyodrębnienie funduszu sołeckiego jedynie na 2026 rok przekroczyła zakres upoważnienia przyznany organowi stanowiącemu gminy w art. 2 ust. 1 u.f.s. i jednocześnie naruszyła art. 2 ust. 3 tej ustawy.

W ocenie Kolegium Izby, wskazane powyżej naruszenie prawa ma charakter istotny. Za istotne naruszenie prawa uznawane jest w orzecznictwie sądów administracyjnych uchybienie prowadzące do takich skutków, które nie mogą zostać zaakceptowane w demokratycznym państwie prawnym, które wpływają na treść uchwały lub zarządzenia (np. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r., II SA/Wr 1459/97). Jak wskazał WSA w Olsztynie w wyroku z 16 czerwca 2016 r. (I SA/Ol 243/16, LEX nr 2082717) "takim uchybieniem jest m.in. naruszenie przepisów prawa wyznaczających kompetencje do wydania aktu lub podstawę prawną, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał, jeżeli na skutek tego naruszenia zapadła uchwała innej treści, niż gdyby naruszenie nie nastąpiło (por. M. Stahl, Z. Kmiecik, Akty nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego w świetle orzecznictwa NSA i poglądów doktryny. Samorząd terytorialny 2001,z.1-2)". Zgodnie z dyspozycją art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru, iż akt stanowiący przedmiot postępowania nadzorczego narusza prawo w sposób istotny, winno skutkować orzeczeniem jego nieważności w całości albo w części.

Ponadto Rada Gminy Smyków w tytule przedmiotowej uchwały wskazała słowa „w 2026 r.”, co do których, Kolegium wskazuje, że Rada Gminy nie posiada kompetencji do regulowania tych kwestii w uchwale podjętej na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu sołeckim. Natomiast zaznaczyć należy, iż przywołany w podstawie prawnej badanej uchwały przepis art. 2 ust. 4 u.f.s. jest niezasadny, z uwagi na fakt, iż intencją organu stanowiącego było wyrażenie zgody na wyodrębnienie w budżecie środków stanowiących fundusz sołecki, co wynika z treści przedmiotowej uchwały, a przepis ten stanowi, że „uchwała o niewyrażeniu zgody na wyodrębnienie funduszu ma zastosowanie wyłącznie do roku budżetowego następującego po roku, w którym została podjęta”.

W ocenie Kolegium tut. Izby w odniesieniu do stwierdzonego uchybienia w badanej uchwale wystąpiły przesłanki do orzeczenia jej nieważności w części. W związku z powyższym Kolegium postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka

